

คำวินิจฉัยของ นายประเสริฐ นาสกุล ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๔/๒๕๕๕

วันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง การยุบพรรคการเมือง

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องเป็นหนังสือที่ ลต ๐๐๐๕/๘๐๕ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณา

๑. พรรคการเมือง โดยนายเกริกชัย เจริญรัชต์ภาคย์ หัวหน้าพรรค มีหนังสือ ที่ รส. ๐๐๑๕/๕๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ถึงนายทะเบียนพรรคการเมืองแจ้งว่า ที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ มีมติ (๑) เปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อบังคับของพรรคการเมือง ฉบับ พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับแก้ไข) หมวดที่ ๑๕ เรื่อง การเลิกพรรคและสาขาพรรค ข้อ ๖๗ และ (๒) ให้ยุบพรรคการเมือง และทรัพย์สินของพรรคที่เหลืออยู่ให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของสมาคมวิทยาศาสตร์แห่งภูมิปัญญาสร้างสรรค์ตามข้อบังคับของพรรคการเมือง ข้อ ๖๕

๒. นายทะเบียนพรรคการเมืองตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับแก้ไข) (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๕) ข้อ ๖๗ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๕

๓. นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๕ ว่า พรรคการเมือง มีมติในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๕ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ ให้แก้ไขข้อบังคับข้อ ๖๗ ตอนท้ายว่า “... เว้นไว้แต่ที่ประชุมใหญ่ของพรรคจะมีมติให้ยุบเลิกพรรค หรือรวมกับพรรคอื่น โดยมีมติในที่ประชุมไม่น้อยกว่าสองในสาม” และให้ยุบพรรคการเมือง กรณีมีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง

๔. พรรคการเมือง โดยนายเกริกชัย เจริญรัชต์ภาคย์ ยื่นคำร้องลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ ว่า การทำกิจกรรมทางการเมืองให้มีคุณภาพนั้นไม่จำเป็นต้องทำในรูปของพรรคการเมืองก็ได้ และยังอาจทำให้คล่องตัวกว่า ควรเสริมสร้างแนวคิดที่ดีในทางการเมืองได้โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยรูปแบบพรรคการเมือง

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ และมาตรา ๓๒๘

๒. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๖๕

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัย

๑. ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาคำร้องนี้ หรือไม่

๒. ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจยุบพรรคการเมืองหรือไม่

คำวินิจฉัย

ปัญหาแรก พิจารณาแล้ว เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งยุบพรรคการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ เพียงกรณีเดียว การที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจยุบพรรคการเมืองได้ในกรณีอื่นอีก ย่อมมีความหมายว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เพิ่มอำนาจให้แก่ศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ไม่ถูกต้อง เพราะเป็นการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๑๒ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๓ ดังรายละเอียดของความเห็นปรากฏในคำวินิจฉัยส่วนตัวที่ ๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ เรื่อง ขอให้ยุบพรรคมวลชน แล้ว

ปัญหาที่สอง เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเสียงข้างมากในคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ วินิจฉัยว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจยุบพรรคการเมืองได้ตามรัฐธรรมนูญ ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังนั้น ในกรณีของ พรรคการเมือง ซึ่งจัดตั้งเป็นพรรคการเมือง และที่ประชุมใหญ่ของพรรคมีมติให้ยุบพรรคการเมือง ตามข้อบังคับของพรรค ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) และนายทะเบียนพรรคการเมือง ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองตาม มาตรา ๖๕ วรรคสอง อีกทั้งหัวหน้าพรรคการเมืองได้ยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ โดยไม่คัดค้าน คำร้องของนายทะเบียนและขอให้ศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมืองได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคการเมืองตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป

นายประเสริฐ นาสกุล

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ